

ICDO
CIDD

Rapport van de Interdepartementale Commissie Duurzame Ontwikkeling 1999

31 maart 2000

Secretariaat: J. Verschooten
p/a Federaal Planbureau
Kunstlaan 47-49
1000 Brussel

Tel: (02) 507.73.11
Fax: (02) 507.73.73
E-mail: secr@ICDO.fgov.be
<http://www.ICDO.fgov.be>

Inhoudstafel

Voorwoord	1
1. De Interdepartementale Commissie Duurzame Ontwikkeling: een voorstelling (ICDO)	3
1.1. Wettelijk kader	3
1.2. Samenstelling	4
1.3. Vergaderritme en aanwezigheden	8
2. De activiteiten van de ICDO	11
2.1. De opmaak van het voorontwerp van Federaal Plan inzake Duurzame Ontwikkeling	11
2.2. Het statuut van het voorontwerp van plan	14
2.3. Andere activiteiten	16
3. Vooruitzichten	19
Bijlagen	21
Bijlage 1: KB van 25 november 1999 tot ontslag en benoeming van leden van de Interdepartementale Commissie Duurzame Ontwikkeling (BS 18/02/2000)	23
Bijlage 2: KB van 9 januari 2000 tot bepaling van de algemene regels van de raadpleging van de bevolking over het voorontwerp van Federaal Plan inzake Duurzame Ontwikkeling (BS 14/01/2000)	25
Bijlage 3: Wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt (BS 11/05/1999 - Ed. 2) - artikel 3	27
Bijlage 4: Wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de gasmarkt en het fiscaal statuut van de elektriciteitsproducenten (BS 11/05/1999 - Ed. 2) - artikel 14	29

Voorwoord

Het voorbije jaar was voor de Interdepartementale Commissie Duurzame Ontwikkeling rijk aan uitdagingen, die ze zo goed mogelijk volbracht. Er werd hierbij, met succes, een belangrijke inspanning geleverd om een bijzonder strakke agenda te respecteren. Wanneer we binnen de talrijke activiteiten van 1999 deze moeten aanwijzen die vooral onze aandacht en inspanningen wegdroeg, dan is dit zonder twijfel de voorbereiding van het voorontwerp van het eerste Federaal Plan Duurzame Ontwikkeling.

De Commissie kwam negen maal samen, het Bureau niet minder dan vijf keer. Deze bijeenkomsten boden telkens de gelegenheid tot een intense gedachtenwisseling waaruit de krachtlijnen van het voorontwerp voortvloeiden. We hopen dat dit voorontwerp nu, binnen de voorziene termijnen, kan doorgroeien tot een aanvaardbaar plan. Graag dank ik de Commissieleden, zowel de huidige als de vroegere, voor hun voortdurende inzet, ondanks de verantwoordelijkheden die ze allen ook in hun thuis-departement opnemen.

Ik dank, namens de Commissie, ook de Task Force Duurzame Ontwikkeling voor haar onvermoeibare ijver en de doelmatige bijdrage tot onze werkzaamheden. De Commissie heeft ook kunnen rekenen op de logistieke ondersteuning van de Algemene Diensten van het Federaal Planbureau. Zij boden de Commissie de noodzakelijke vertaal- en lay-outfaciliteiten, waarbij ik zeker ook niet de onmisbare informaticatoepassingen mag vergeten. Ook hen dank ik graag.

De ICDO is, zoals uit dit rapport blijkt, volledig operationeel, en beschikt ondertussen zelfs over een eigen internetsite. We zijn dan ook klaar om de talrijke uitdagingen van de volgende maanden aan te gaan: de unieke ervaring van de ontdekking en valorisatie van de reacties uit de openbare raadpleging, het opstellen van het ontwerp van plan voor de Regering en zeker niet te vergeten de noodzakelijke opvolging van de uitvoering van het plan, zodra dit goedgekeurd zal zijn.

Aangezien 1999 gekenmerkt werd door een lang en intens proces, waarbij ieders medewerking voor het opstellen van het voorontwerpplan vereist was, achtte de Commissie het niet echt nuttig om alle leden ook nog een individueel rapport te vragen. Het rapport wordt wel aangevuld met enige wetteksten en besluiten met betrekking tot de Commissie.

Ten slotte wil ik nog graag in naam van de Commissie, en ook persoonlijk, onze dank betuigen aan de heer secretaris-generaal E. Deloof die van bij de start tot november 1999 de voorzitter van de Commissie was. De verdienste van de geleverde inspanning waarvan we nu de vruchten kunnen beginnen plukken, komt dan ook in belangrijke mate hem toe.

F. Sonck,
Voorzitter

1. De Interdepartementale Commissie Duurzame Ontwikkeling: een voorstelling

De Interdepartementale Commissie Duurzame Ontwikkeling (ICDO) werd opgericht door de wet van 5 mei 1997 betreffende de coördinatie van het federale beleid inzake duurzame ontwikkeling, hierna de wet van 5 mei 1997 genoemd (Belgisch Staatsblad, 18 juni 1997). Ze startte haar activiteiten op 11 september 1997. Het eerste activiteitenrapport, gepubliceerd op 31 maart 1999, geeft een overzicht van haar werkzaamheden gedurende 1997 en 1998. Dit tweede rapport geeft een overzicht van de activiteiten in de loop van 1999. Het staat bijna volledig in het teken van het voorontwerp van Federaal Plan inzake Duurzame Ontwikkeling, waarvan de redactie op 10 januari 2000 werd afgesloten.

1.1. WETTELIJK KADER

Het algemene wettelijke kader, dat de opdrachten en de werking van de ICDO bepaalt, werd verder aangevuld met het koninklijk besluit van 9 januari 2000 tot bepaling van de algemene regels van de raadpleging van de bevolking over het voorontwerp van federaal plan inzake duurzame ontwikkeling (Belgisch Staatsblad, 14 januari 2000 - zie bijlage 2). Er resten nog twee uitvoeringsbesluiten van de wet van 5 mei 1997 die nog niet getroffen werden. Ze hebben betrekking op de verspreiding van het plan (art. 5, 3°) en het rapport (art. 8).

De ICDO kreeg in 1999 ook nieuwe, specifieke opdrachten. De wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt (art. 3, §1 - Belgisch Staatsblad, 11 mei 1999) en de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de gasmarkt en het fiscaal statuut van de elektriciteitsproducenten (art. 14 - Belgisch Staatsblad, 11 mei 1999) schrijven een raadpleging voor van de ICDO bij het totstandkomen van respectievelijk het indicatief programma van productiemiddelen voor elektriciteit en het indicatief plan van bevoorrading in aardgas (zie bijlagen 3 en 4).

Een andere aangekondigde, maar nog niet uitgewerkte wijziging betreft de opdracht die de Ministerraad op 29 oktober 1999 gaf aan de Staatssecretaris voor Duurzame Ontwikkeling om na het afsluiten van het eerste Plan in de tweede jaarhelft van 2000, de bovenvermelde wet van 5 mei 1997 te herzien op basis van de ondertussen met de wet opgedane ervaring.

1.2. SAMENSTELLING

De ICDO bestaat uit ambtenaren van verschillende ministeries. Deze ambtenaren vertegenwoordigen elk een lid van de federale regering of een regering van de gewesten en gemeenschappen. Tijdens de bespreking van de wet in het Parlement lag het hoofdmotief voor een vertegenwoordiging door ambtenaren, in het verlenen van een maximale continuïteit aan de voorbereiding, uitvoering en opvolging van het duurzame-ontwikkelingsbeleid.

Toch diende midden 1999 de samenstelling van de ICDO herzien te worden. Een aantal leden waren, wegens pensionering of het opnemen van andere taken, niet langer in staat om de ICDO-werkzaamheden verder op te volgen. Ook de inhoudelijke herschikking van de ministerportefeuilles bij het aantreden van de nieuwe, federale regering, midden 1999, maakte een herziening noodzakelijk. Beide factoren tezamen leidden tot het koninklijk besluit van 25 november 1999 tot ontslag en benoeming van leden van de Interdepartementale Commissie Duurzame Ontwikkeling (Belgisch Staatsblad, 18 februari 2000 - zie bijlage 1).

De nieuwe leden werden benoemd voor vier jaar vanaf de datum van ondertekening van het besluit. Hun mandaat loopt dus tot eind 2003. Het mandaat van de midden 1997 benoemde leden, ongeveer de helft van de ICDO, loopt af midden 2001. Het nieuwe benoemingsbesluit zorgt dan ook voor een versterking van de continuïteit van de Interdepartementale Commissie, aangezien de mandaten van de leden niet meer gelijktijdig ten einde lopen.

SAMENSTELLING VAN DE ICDO TOT 25 NOVEMBER 1999

Voorzitter

De heer J. PEETERS, Staatssecretaris voor Veiligheid, Maatschappelijke Integratie en Leefmilieu of in zijn afwezigheid:

De heer E. DELOOF, Secretaris-generaal van het Ministerie van Sociale Zaken, Volksgezondheid en Leefmilieu, vertegenwoordiger van de Staatssecretaris voor Veiligheid, Maatschappelijke Integratie en Leefmilieu.

Ondervoorzitters

Mevrouw N. HENRY, Wetenschappelijk adviseur, Federale Diensten voor Wetenschappelijke, Technische en Culturele Aangelegenheden, vertegenwoordigster van de Minister van Wetenschapsbeleid;

De heer L. TIMMERMANS, Diensthoofd, Algemeen Bestuur voor Ontwikkelingssamenwerking, vertegenwoordiger van de Staatssecretaris voor Ontwikkelingssamenwerking.

Secretaris

De heer J. VERSCHOOTEN, Commissaris-adjunct van het Plan, Federaal Planbureau.

Leden/Vertegenwoordigers van de overige leden van de federale regering

De heer J. CARMELIET, Directeur-generaal, Ministerie van Middenstand en Landbouw, vertegenwoordiger van de Minister van Landbouw en Kleine en Middelgrote ondernemingen;

De heer J. DE BEENHOUWER, Eerste Adviseur, Ministerie van Binnenlandse Zaken, vertegenwoordiger van de Minister van Binnenlandse Zaken;

Mevrouw D. DE BRUCQ, Eerstaanwezend inspecteur, Ministerie van Sociale Zaken, Volksgezondheid en Leefmilieu, vertegenwoordigster van de Minister van Sociale Zaken;

De heer M. DE RIDDER, Geneesheer - Arbeidsinspecteur, Ministerie van Tewerkstelling en Arbeid, vertegenwoordiger van de Minister van Tewerkstelling en Arbeid;

De heer Chr. DE VETH, Inrichtingshoofd, Nationaal Instituut voor Criminalistiek en Criminologie, vertegenwoordiger van de Minister van Justitie;

De heer P. DROGART, Adviseur, Ministerie van Openbaar Ambt, vertegenwoordiger van de Minister van Ambtenarenzaken;

De heer R. DU CHAU, Inspecteur van Financiën, Ministerie van Financiën, vertegenwoordiger van de Minister van Begroting;

De heer M. GEDOPT, Reizend ambassadeur Leefmilieu en Duurzame Ontwikkeling, Ministerie van Buitenlandse Zaken, vertegenwoordiger van de Minister van Buitenlandse Zaken;

De heer I. PITTEVILS, Adviseur van Financiën, Ministerie van Financiën, vertegenwoordiger van de Minister van Financiën;

De heer F. SONCK, Directeur-generaal, Ministerie van Economische Zaken, vertegenwoordiger van de Minister van Economie en Telecommunicatie;

De heer P. TIELEMANS, Adviseur-generaal, Ministerie van Verkeer en Infrastructuur, vertegenwoordiger van de Minister van Vervoer;

De heer J. VAN OVERBEKE, Directeur-generaal, Kanselarij van de Eerste Minister, vertegenwoordiger van de Eerste Minister;

De heer G. VERBEKE, Luitenant-Kolonel, Generale Staf van de Krijgsmacht, vertegenwoordiger van de Minister van Landsverdediging;

De heer P. MAES, Adviseur, Ministerie van Sociale Zaken, Volksgezondheid en Leefmilieu, vertegenwoordiger van de Minister van Volksgezondheid en Pensioenen.

Waarnemer/vertegenwoordiger van een federaal regeringslid

Mevrouw F. CHAINAYE, Eerste Ambassade-secretaris, Ministerie van Buitenlandse Handel, vertegenwoordigster van de Minister van Buitenlandse handel.

Vertegenwoordigers van de gewest- en gemeenschapsregeringen

De heer S. BOUAZZA, Attaché, Kabinet van de Minister-President van de Franse Gemeenschapsregering, vertegenwoordiger van de Franse Gemeenschap;

De heer G. CLERFAYT, Diensthoofd, Brussels Instituut voor Milieubeheer, vertegenwoordiger van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest;

Ir. H. DE WEL, Stafid Administratie Milieu-, Natuur-, Land en Waterbeheer, vertegenwoordiger van het Vlaams Gewest;

De heer G. KREMER, Leefmilieu-adviseur, Kabinet van de Minister-President, vertegenwoordiger van de Duitstalige Gemeenschap;

Mevrouw M. PETITJEAN, Attaché, Direction générale des Ressources naturelles et de l'Environnement, vertegenwoordigster van het Waalse Gewest;

De heer P. VAN SNICK, Bestuursdirecteur, Administratie Planning en Statistiek, vertegenwoordiger van de Vlaamse Gemeenschap.

Experts aangewezen door de ICDO

De heer F. CHEMAY, Adjunct-adviseur, Ministerie van Sociale Zaken, Volksgezondheid en Leefmilieu en secretaris van het Coördinatiecomité Internationaal Milieubeleid (CCIM);

Mevrouw N. GOUZÉE, Adviseur a.i. en Coördinatrice Task Force Sustainable Development (TFSD) van het Federaal Planbureau.

SAMENSTELLING VAN DE ICDO VANAF 25 NOVEMBER 1999

Voorzitter

De heer O. DELEUZE, Staatssecretaris voor Energie en Duurzame Ontwikkeling, of in zijn afwezigheid:

De heer F. SONCK, Directeur-generaal van de Energie-administratie binnen het Ministerie van Economische Zaken, vertegenwoordiger van de Staatssecretaris voor Energie en Duurzame Ontwikkeling.

Ondervoorzitters

Mevrouw N. HENRY, Wetenschappelijk adviseur, Federale Diensten voor Wetenschappelijke, Technische en Culturele Aangelegenheden, vertegenwoordigster van de Minister van Economie en Wetenschapsbeleid;

De heer L. TIMMERMANS, Diensthoofd, Directoraat-generaal Internationale Samenwerking, vertegenwoordiger van de Staatssecretaris voor Ontwikkelingssamenwerking;

De heer M. DE WIN, Adviseur-generaal bij het Ministerie van Sociale Zaken, Volksgezondheid en Leefmilieu, vertegenwoordiger van de Minister van Consumentenzaken, Volksgezondheid en Leefmilieu.

Secretaris

De heer J. VERSCHOOTEN, Commissaris-adjunct, Federaal Planbureau.

Leden/Vertegenwoordigers van de overige leden van de federale regering

Mevrouw F. AUDAG-DECHAMPS, adviseur-generaal, Kanselarij van de Eerste Minister, vertegenwoordigster van de Eerste Minister;

De heer J. BAVEYE, Adviseur-generaal van Financiën, Ministerie van Financiën, vertegenwoordiger van de Minister van Financiën;

De heer J. CARMELIET, Directeur-generaal, Ministerie van Middenstand en Landbouw, vertegenwoordiger van de Minister van Landbouw en Middenstand;

De heer J. DE BEENHOUWER, Eerste Adviseur, Ministerie van Binnenlandse Zaken, vertegenwoordiger van de Minister van Binnenlandse Zaken;

Mevrouw D. DE BRUCQ, Eerstaanwend inspecteur, Ministerie van Sociale Zaken, Volksgezondheid en Leefmilieu, vertegenwoordigster van de Minister van Sociale Zaken en Pensioenen;

Mevrouw N. DERY, Adviseur-generaal, Ministerie van Tewerkstelling en Arbeid, vertegenwoordigster van de Minister van Tewerkstelling en Arbeid;

De heer Chr. DE VETH, Inrichtingshoofd, Nationaal Instituut voor Criminalistiek en Criminologie, vertegenwoordiger van de Minister van Justitie;

De heer P. DROGART, Adviseur, Ministerie van Openbaar Ambt, vertegenwoordiger van de Minister van Ambtenarenzaken;

De heer L. MABILLE, Adviseur bij B.I.P.T, vertegenwoordiger van de Minister van Telecommunicatie en Overheidsbedrijven en Participaties;

De heer J. MORRE, Directeur, Ministerie van Financiën, Administratie van Begroting, vertegenwoordiger van de Minister van Begroting en maatschappelijke integratie;

De heer G. SLEEUWAGEN, Ambassaderaad, Ministerie van Buitenlandse Zaken, vertegenwoordiger van de Minister van Buitenlandse Zaken;

De heer H. TIMBREMONT, Eerste Secretaris, Ministerie van Buitenlandse handel, vertegenwoordiger van de Staatssecretaris voor Buitenlandse Handel;

De heer P. TIELEMANS, Adviseur-generaal, Ministerie van Verkeer en Infrastructuur, vertegenwoordiger van de Minister van Mobiliteit en Vervoer;

De heer G. VERBEKE, Luitenant-Kolonel, Generale Staf van de Krijgsmacht, vertegenwoordiger van de Minister van Landsverdediging.

Experts aangewezen door de federale regering

De heer E. BAUDHUIN, Adjunct-adviseur, Ministerie van Economische Zaken;

Mevrouw C. VAN DER AUWERA, Adjunct-adviseur, Ministerie van Financiën, Administratie van Begroting en de Controle op de uitgaven.

Vertegenwoordigers van de gewest- en gemeenschapsregeringen

De heer G. CLERFAYT, Diensthoofd, Brussels Instituut voor Milieubeheer, vertegenwoordiger van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest;

De heer J. DEJONGHE, Leefmilieu-adviseur, Kabinet van de Minister voor Jeugd en Familie, Gezondheid en Sociale Zaken, vertegenwoordiger van de Duitstalige Gemeenschap;

Mevrouw A. HEMAMOU, Attachée, Kabinet van de Minister-President van de Franse Gemeenschapsregering, vertegenwoordigster van de Franse Gemeenschap;

Mevrouw M. PETITJEAN, Attachée, Direction générale des Ressources naturelles et de l'Environnement, vertegenwoordigster van het Waalse Gewest;

De heer P. VAN SNICK, Bestuursdirecteur, Administratie Planning en Statistiek, vertegenwoordiger van de Vlaamse Gemeenschap;

De heer H. DE WEL, vertegenwoordiger van het Vlaamse Gewest werd na zijn pensionering voorlopig nog niet vervangen.

Expert uitgenodigd op vraag van de ICDO

Mevrouw N. GOUZÉE, Adviseur a.i. en Coördinatrice Task Force Sustainable Development (TFSD) van het Federaal Planbureau.

1.3. VERGADERITME EN AANWEZIGHEDEN

In de loop van 1999 vergaderde de ICDO negen maal: op 25 januari, 8 maart, 17 mei, 29 juni, 20 september, 27 september, 18 oktober, 8 november en 6 december.

Het bureau vergaderde vijf maal: op 10 februari, 3 mei, 15 september, 15 oktober en 13 december. Op 6 januari 2000 vond een bureauvergadering plaats om de tekst van het voorontwerp definitief af te ronden.

Zoals vorige jaren, konden we, ook in 1999, steeds rekenen op een ruime aanwezigheid van de leden.

TABEL 1 - Aanwezigheden^a op de algemene vergaderingen^b

	1	2	3	4	5 ^c	6	7	8	9
F. Sonck	X	X	X	V		X	X	X	X
E. Deloof / M. De Win *	X	X	X	V		X	X	X	X
N. Henry	X	X	X	V		X	X	X	X
L. Timmermans	X	X	X	X		X	X	X	X
J. Verschooten	X	X	X	X		X	X	X	X
J. Carmeliet	X	X	X	X		X	X	X	X
J. De Beenhouwer	-	X	-	X		-	X	X	X
D. De Brucq	X	X	V	X		X	V	X	X
M. De Ridder / N. Dery *	X	X	V	V		V	V	X	X
Ch. De Veth	X	X	X	V		-	V	V	V
P. Drogart	X	X	X	X		X	X	X	X
R. Du Chau / J. Morre *	-	-	-	-		-	-	-	X
M. Gedopt / G. Sleeuwagen *	X	X	X	X		X	X	X	V
I. Pittevis / J. Baveye *	X	X	X	X		X	X	X	X
P. Tielmans	X	X	V	X		V	X	X	X
J. Van Overbeke / F. Audag-Dechamps *	X	X	X	X		X	X	X	X
G. Verbeke	X	X	X	X		X	X	X	X
F. Chainaye / H. Timbremont*	V	V	V	-		X		X	-
P. Maes / -	X	V	X	-		-	X	X	
- / L. Mabilie*								X	V
- / E. Baudhuin*								-	X
- / C. Van der Auwera*								X	-
Brussels Gewest	V	-	-	-		-	V	-	V
Vlaams Gewest ^d	X	V	V	V		V	-	-	-
Waals Gewest	V	V	V	V		V	V	V	-
Franse Gemeenschap	-	-	-	-		-	-	-	X
Vlaamse Gemeenschap	X	X	V	V		V	V	V	-
Duitstalige Gemeenschap	V	V	-	-		-	X	X	X

a. X: aanwezig; V: verontschuldigd; -: afwezig zonder bericht.

b. het lid of zijn plaatsvervanger volgens huishoudelijk reglement (KB 1.12.1998)

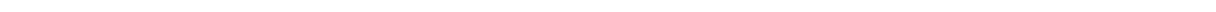
* benoemd door KB van 25 november 1999 voor 4 jaren; overige benoemd op 8 augustus 1997

c. de vergadering van 20 september was een open vergadering ICDO/FPB waarop het Federaal Rapport Duurzame Ontwikkeling werd voorgesteld en besproken. Er werden geen aanwezigheden genoteerd. Een meerderheid van ICDO-leden was hierop aanwezig.

d. de heer De Wel werd gepensioneerd en voorlopig nog niet vervangen.

Eerder verontrustend is de systematische afwezigheid van de vertegenwoordigers van de gewest- en gemeenschapsregeringen. De benoeming van een nieuwe vertegenwoordiger door de Franse en Duitse Gemeenschap en het actieve optreden van beide personen sinds hun benoeming biedt evenwel een hoopvol perspectief.

Tijdens de voorbereiding van het voorontwerp van Federaal Plan inzake Duurzame Ontwikkeling was, gezien zij een belangrijk deel van het redactiewerk toebedeeld kregen (zie verder), ook steeds een delegatie van de Task Force Sustainable Development (TFSD) van het Federaal Planbureau aanwezig.

2. De activiteiten van de ICDO

De ICDO-activiteiten stonden in 1999 quasi-volledig in het teken van de voorbereiding van het voorontwerp van Federaal Plan inzake Duurzame Ontwikkeling, waarvan de redactie op 10 januari 2000 werd afgesloten.

2.1. DE OPMAAK VAN HET VOORONTWERP VAN FEDERAAL PLAN INZAKE DUURZAME ONTWIKKELING

In 1998 heeft de ICDO vooral de nadruk gelegd op het inventariseren van de activiteiten van de verschillende ministeries en openbare instellingen in het kader van duurzame ontwikkeling. Terwijl deze inventarisatie met betrekking tot het verleden vrij soepel verliep, was het moeilijker om een antwoord te vinden op de vraag welke duurzame-ontwikkelingsacties de ministeries in de toekomst gingen ondernemen. Begin maart werd beslist dergelijke **plannota's** terug op te nemen en aan te vullen. Het opstellen hiervan nam het voorjaar in beslag.

De plannota's identificeren voor elk ministerie en per thema doelstellingen, acties (alleen of met anderen) middelen en indicatoren binnen meerdere scenario's (van "business as usual" tot zeer vernieuwende en verregaande acties in de richting van een duurzame ontwikkeling). De scenario's bieden het voordeel dat de mogelijke keuzen geëxpliciteerd worden. Zij leveren het basismateriaal voor het opstellen van het Plan. Het is evenwel duidelijk dat het voorontwerp van Federaal Plan inzake Duurzame Ontwikkeling meer is dan het samenvoegen van de verschillende plannota's. Het Plan is immers een collectief document onder de verantwoordelijkheid van de ICDO in haar geheel, waarbij binnen de aandachtspunten en mogelijke acties keuzes worden gemaakt en prioriteiten worden bepaald.

De ICDO besliste bij de voorbereiding van het Federaal Plan inzake Duurzame Ontwikkeling ook gebruik te maken van andere elementen dan de plannota's. De vergadering in mei werd gebruikt voor een bespreking van het eindrapport van de ICDO-werkgroep Atmosfeer, een gedachtenwisseling met ambtenaren van het departement Leefmilieu en een voorstelling en bespreking van de biodiversiteitsproblematiek door en met professor Van Goethem. Hij is het Belgische aanspreekpunt (focal point) binnen het kader van het biodiversiteitsverdrag. Ook het rapport van de ICDO-werkgroep "Greening"¹, waarin een viertal scenario's ontwikkeld werden, werd rondgedeeld en lokte reacties uit.

De ICDO analyseerde bij deze gelegenheid eveneens het in 1994 ontwikkelde Nationaal programma ter vermindering van de CO₂-uitstoot. Vanuit deze analyse werd duidelijk dat bij de opmaak van het Federaal Plan inzake Duurzame Ontwikkeling veel aandacht moest gaan naar interne coherentie, duidelijke verantwoordelijkheden, een goede organisatie, het juist inschatten van de impact van de vooropgestelde maatregelen en het verzekeren van de opvolging.

Er vond tevens een discussie plaats over de graad van detaillering die we binnen het voorontwerp zouden hanteren. Het werd duidelijk dat het Federaal Plan inzake Duurzame Ontwikkeling onmogelijk een gedetailleerde opsomming zou

---

1. De ICDO-werkgroep 'Greening' behandelt de leefmilieuaspecten van de interne consumptie van de ministeries.

---

kunnen bevatten van alle acties die rond bepaalde thema's dienen ondernomen te worden. Het Plan dient onvermijdelijk door te verwijzen naar thematische plannen, waarvan er enkele reeds voorbereid worden ter uitvoering van internationale verbintenissen en andere eventueel later dienen opgesteld te worden. Het Federaal Plan inzake Duurzame Ontwikkeling krijgt zo het karakter van een kader- of koepelplan. Belangrijk is, dat het voorontwerp de verschillende thema's en onderlinge verbanden aanwijst en telkens een duidelijke procedure en timing bepaalt waarbinnen deze thema's dan verder zouden ontwikkeld worden.

Na het ontvangen van de plannota's werd eind juni een consensus bereikt over de **ICDO-aanwijzingen** aan het Federaal Planbureau voor de voorbereiding van het voorontwerp. Deze aanwijzingen omvatten, naast de inhoudelijke inbreng vanuit de plannota's, een timing en een werkwijze voor de totstandkoming van het voorontwerp. Op basis hiervan legde het FPB dan een eerste ontwerp van structuur van het voorontwerpplan voor.

Het was ondertussen duidelijk dat de door de wet van 5 mei 1997 vooropgestelde einddatum voor de goedkeuring van het eerste Federaal Plan inzake Duurzame Ontwikkeling, met name eind 1999, zeker niet meer kon gehaald worden. Hiervoor had het voorontwerp begin juli klaar moeten zijn, aangezien de consultatieperiode en de periode voor het verwerken van de reacties ongeveer vijf maanden bedraagt. Er werd beslist om toch te proberen het ontwerp in de loop van juni 2000 aan de Ministerraad te bezorgen. Dat laat immers toe het Federaal Plan inzake Duurzame Ontwikkeling nog in rekening te brengen binnen de besprekingen ter voorbereiding van de Algemene Uitgavenbegroting 2001. De planperiode loopt van midden 2000 tot en met 2003.

Wat de tekst van het voorontwerp betreft, werd vooreerst gewezen op de nood aan een sterke inleiding, die het voorontwerp zou situeren binnen de wet van 5 mei 1997, de Belgische bevoegdheidsverdeling, alsook het internationale beleidskader. De inleiding zou ook het karakter van het plan als koepel of kader voor latere themaplannen toelichten. Er werd een lijst van te ontwikkelen thema's en een werkwijze goedgekeurd. Op basis van de departementale plannota's van de ICDO-leden werden 16 thematische fiches opgesteld die in een volgende fase zouden verwerkt worden in een eerste sneuveltekst. ICDO-leden namen 7 fiches voor hun rekening. De TFSB bekommerde zich om de overige 9. De auteurs van de fiches verbonden er zich toe om per thema systematisch contact te nemen met de betrokken ICDO-leden en andere publieke instellingen die een specifieke expertise konden aanreiken (Centrum voor Gelijke kansen, Mathematisch Model Noordzee,...).

Op de vergadering, eind september, werd de bespreking voortgezet op basis van drie uitgewerkte themafiches. Elk van deze fiches omvatte op basis van drie onderscheiden scenario's², coherente en gedetailleerde actieprogramma's. Tijdens de bespreking werd opnieuw de vraag opgeworpen hoe we al deze elementen tot hun recht konden laten komen in een voorontwerp van federaal plan dat normaal een eerder kort en overzichtelijk beleidsdocument zou moeten zijn.

---

2. Het betreft de drie scenario's "Benutten, beheren, behoeden" zoals omschreven in Federaal Planbureau (1999). Op weg naar duurzame ontwikkeling? Federaal Rapport inzake duurzame ontwikkeling - deel 4 Toekomstverkenningen, p. 351-389.

De ICDO besliste dat het Federaal Plan inzake Duurzame Ontwikkeling, als kaderplan, vooral concrete doelstellingen en duidelijke verantwoordelijkheden zou moeten bevatten. De doelstellingen dienen realistisch en haalbaar te zijn. Om een maximaal aantal regeringsleden bij de opstelling en uitvoering van het plan te betrekken besliste de ICDO om aanknopingspunten te zoeken met de verschillende onderdelen van het regeerakkoord.

In oktober werd de ontwerpstructuur verder verfijnd. Het streefdoel was een ontwerptekst van 80 à 100 bladzijden met:

1. Inleiding (10 blz.),
2. Globale doelstellingen en richtsnoeren (10 blz.).
3. De uitwerking van de verschillende thema's (50 blz., telkens 2-3 blz. per thema).
4. De participatie van grote groepen (10 blz.).
5. Eventueel een specifiek luik voor de raadpleging zodra het KB genomen is en de modaliteiten van de organisatie van de raadpleging gekend zijn.

Tevens werd beslist om de scenario's te laten vallen. De 16 themafiches zouden echter verder aangevuld en uitgewerkt worden als nuttige achtergrondinformatie waaraan, na het openbaar onderzoek of tijdens de besprekingen op regeringsvlak, eventuele amendementen getoetst kunnen worden. Op basis van de rondgezonden fiches vond een eerste algemene discussie plaats die werd verdergezet op 8 november. De discussie betrof zowel inhoudelijke als vormaspecten. Elementen die hierbij onder meer aan bod kwamen zijn:

- de leesbaarheid van de tekst en de redactionele voorstelling;
- de opportuniteit om algemene richtsnoeren op te nemen en de inhoud ervan;
- het dwingend karakter van het Europese kader voor landbouw- en visserijpolitiek, maar ook voor de fiscale voorstellen;
- het belang van schuldkwijtschelding voor de armste landen en ontwapeningsinitiatieven;
- de mogelijke inhoud van productnormen;
- de eventuele toekomstige rol voor de opvolgingscommissie ecotaksen;
- de mogelijkheid tot concrete invulling van verantwoordelijkheden (b.v. door ICDO zelf);
- quid met tewerkstelling, arbeidsgeneeskunde,... die niet als thema's weerhouden waren;
- budgettaire toewijzing van de opbrengsten vanuit milieuzorg binnen administraties versus de universaliteit van de begroting;
- het benadrukken van de sociale en economische functies van het belastingstelsel en de nood aan een verdere sanering van de openbare financiën;
- de opportuniteit van het lanceren van een duurzame-ontwikkelingseffectbeoordeling (DOEB);
- de nood aan een specifiek luik vrouwen en vreemdelingen;

-
- de haalbaarheid en de middelen om bepaalde doelstellingen te verwezenlijken met betrekking tot consumptie en schuldenlast;
  - het benadrukken van wat reeds in het verleden gebeurde;
  - het benadrukken van de verantwoordelijkheid van de producenten (terwijl de tekst vooral sprak over consumenten);
  - quid genetisch gemanipuleerde organismen, Seattle (WTO), rol NGO's, jongeren en onderwijs, armen en onderwijs, elektronische handel en diensten...;

Op 6 december werd een eerste volledige sneuveltekst voorgelegd, waarvan de verschillende onderdelen, naar gelang van de auteur, in het Frans of het Nederlands waren opgesteld. Er volgde een laatste plenaire bespreking. Aangezien ondertussen ook de nieuwe samenstelling van de ICDO in voege trad, was dit voor een aantal nieuwe leden ook de eerste maal dat ze kennis namen van de inhoud van dit voorontwerp.

Rekening houdend met de geformuleerde opmerkingen en discussies werd op 23 december 1999 een voorontwerp in beide werktalen bezorgd aan alle ICDO-leden. Zij konden tot 6 januari 2000 nog een laatste maal reageren. Het Bureau boog zich die dag over alle amendingsvoorstellen. De tekst werd een laatste maal aangepast en op 11 januari bezorgd aan de drukkerij, het kabinet van de Staatssecretaris en de Federale Raad Duurzame Ontwikkeling.

Het uitschrijven, bespreken, vertalen en drukklaar maken van het voorontwerp van Federaal Plan vond plaats op twee maanden tijd en werd afgesloten drie weken voor de start van de openbare raadpleging. Bovendien werd in het midden van deze periode ook nog de samenstelling van de ICDO gewijzigd. Een dergelijke werkwijze waartoe we door de feiten en de strakke timing, gedwongen werden, zou in de toekomst best vermeden worden. De moeilijke leesbaarheid van het einddocument is één van de nefaste gevolgen van deze timing.

2.2. HET STATUUT VAN HET VOORONTWERP VAN PLAN

Tijdens de voorbereiding en voorstelling van het voorontwerp was er enige onduidelijkheid rond het statuut van het voorontwerp en vooral rond de vraag wie er nu verantwoordelijk voor was. Deze onduidelijkheid was ook terug te vinden in persberichten die melding maakten van een regeringsdocument, een voorstel van de Staatssecretaris voor Duurzame Ontwikkeling, een document van het Federaal Planbureau, maar slechts zelden van een voorontwerp van Plan opgesteld door de ICDO.

Ook in haar vorig activiteitenrapport wees de ICDO reeds op een onduidelijkheid rond haar eigen statuut. Deze onduidelijkheid bleef ook in 1999 bestaan en verdient verder aandacht. Maar laat ons eerst starten met de feiten.

Het voorontwerp van Federaal Plan inzake Duurzame Ontwikkeling werd geschreven door leden van de Task Force Sustainable Development (TFSD) van het Federaal Planbureau, op basis van aanwijzingen vanuit de ICDO. Die draagt uiteindelijk ook de verantwoordelijkheid voor de gepubliceerde tekst.

Tijdens de voorbereiding van dit voorontwerp vond echter regelmatig een discussie plaats over het 'statuut' van de inbreng van de ICDO-leden. Opnieuw dook de onduidelijkheid op die in de wettekst zelf besloten ligt. Enerzijds zijn de ICDO-leden vertegenwoordigers van de federale ministers en staatssecretarissen. Anderzijds werkt de ICDO als een interdepartementale werkgroep en maakt de wet van 5 mei 1997 bij de totstandkoming van het Federaal Plan inzake Duurzame Ontwikkeling een duidelijk onderscheid tussen de voorbereiding ervan (voorontwerpplan, consultatie en ontwerp) en het politieke beslissingsmoment (door de Ministerraad).

Deze werkwijze leidt tot een vrij ongewone situatie waarbij de bevolking geraadpleegd wordt op basis van een voorontwerp dat op geen enkele wijze vooraf de goedkeuring van de federale regering meekreeg. Dat wijkt zo sterk af van wat gebruikelijk is, dat velen, waaronder ook ICDO-leden, zich hier moeilijk in terugvinden.

Hetzelfde geldt voor de vertegenwoordigers van de regeringen van de gewesten en gemeenschappen binnen de ICDO. Ook zij hadden regelmatig vragen bij de procedure en wensten hun instanties reeds tijdens de voorbereiding van het voorontwerp officieel te raadplegen. Aangezien de wet evenwel expliciet voorziet dat het voorontwerp officieel aan de gewest- en gemeenschapsregeringen wordt toegestuurd tijdens het openbaar onderzoek, werden geen stappen ondernomen om een dergelijk voorafgaand overleg te organiseren.

Zulk overleg werd ook praktisch bemoeilijkt gezien de ICDO slechts op het einde van de procedure beschikte over een volledige tekst in beide werktalen. Zelfs vandaag is nog geen volledige officiële Duitse vertaling beschikbaar, wat een formele raadpleging van alle gemeenschapsregeringen en de ganse bevolking in de weg staat.

Naast deze problemen met betrekking tot het statuut van de individuele leden van de ICDO dient echter ook nog iets gezegd met betrekking tot het optreden van de ICDO als Commissie zelf.

De verschillende onderdelen van het eerste voorontwerpplan werden inhoudelijk zeer sterk beïnvloed door de vertegenwoordigers van de rechtstreeks betrokken departementen. Ook bij de verwerking van de amendementen werd steeds een compromis bereikt met het verantwoordelijke ministerie. Op geen enkel moment werd beslist bij meerderheid, een mogelijkheid die nochtans voorzien is in het huishoudelijk reglement. Deze handelingswijze was zeker ten dele een gevolg van de tijdsdruk waaronder gewerkt werd, en het feit dat meerdere leden nog steeds niet over een werkbare e-mail-verbinding beschikken, wat communicatie eerder tijdrovend maakt. Ze is ook inhoudelijk te verklaren. De ICDO bevindt zich nog in een leerproces waarbij vele leden nog onvoldoende rekening houden met de noodzakelijke, te realiseren synergieën tussen de verschillende ministeries. Tijdens de volgende jaren dient zeker verder gewerkt te worden om effectief als een interdepartementale groep op te treden waarbij de verbanden tussen de verschillende onderdelen van het beleid ook leiden tot meer wederzijdse inspraak en overleg.

2.3. ANDERE ACTIVITEITEN

2.3.1. Het ICDO-rapport 1997-1998

Op 31 maart 1999 publiceerde de ICDO, zoals de wet dit vereist, haar rapport over de activiteiten van het eerste, wat langere werkingsjaar 1997-1998. Dit rapport ging vergezeld van de jaarrapporten van haar leden. Een ontwerp van rapport werd uitvoerig besproken op 8 maart, waarbij vooral een discussie plaatsgreep over deel 3 "Uitdagingen en knelpunten". Het rapport werd toegezonden aan de Federale Raad Duurzame Ontwikkeling en alle federale regeringsleden en parlementairen. Naast enkele ontvangstmeldingen en bedankbriefjes leverde het geen enkele directe respons op.

Het rapport werd opnieuw opgenomen bij een ontmoeting op 16 september met de Staatssecretaris voor Duurzame Ontwikkeling, de heer O. Deleuze.

2.3.2. Het Federaal Rapport inzake Duurzame Ontwikkeling

Op basis van de wet van 5 mei 1997 legde het Federaal Planbureau midden 1999 haar eerste tweejaarlijks Federaal Rapport inzake Duurzame Ontwikkeling voor. De ICDO wijdde hieraan twee vergaderingen. Op 15 januari vond, op basis van een ontwerp tekst die voorheen aan alle leden was verzonden, met de TFSD een gedachtenwisseling plaats over de globale structuur van het rapport en meer in het bijzonder deel 3 over het gevoerde beleid.

Vooraf de band tussen het Federaal Rapport inzake Duurzame Ontwikkeling en het later te schrijven Federaal Plan kwam uitvoerig aan bod. Hierbij werden vragen gesteld als "beperkt de door het Federaal Planbureau gemaakte keuze van de in het rapport behandelde hoofdthema's (armoede en sociale uitsluiting, consumptiepatronen, atmosfeer en marien milieu) de ICDO later bij het opstellen van het Federaal Plan?", "hoe organiseren we ons om andere thema's binnen het Plan te ontwikkelen?", enz.

Ook de band tussen het Federaal Rapport van het Federaal Planbureau en de jaarlijkse rapporten van de ICDO-leden riep vragen op. Het Federaal Rapport dient volgens de wet van 5 mei 1997 onder meer een beschrijving, analyse en evaluatie van het gevoerde duurzame-ontwikkelingsbeleid te bevatten. Met betrekking tot de rapporten van de federale ICDO-leden vraagt de wet een jaarlijks rapport over het beleid inzake duurzame ontwikkeling en over de uitvoering van het plan in de federale administraties en publieke instellingen die zij vertegenwoordigen. Meerdere ICDO-leden wezen hierbij op het gevaar van dubbel werk en eventuele tegenstrijdigheden. De wet schrijft een regelmatige publicatie van beide rapporten voor en wijst ze toe aan verschillende instellingen. De rapporten van de ICDO-leden situeren zich duidelijk binnen de opvolging van het Federaal Plan inzake Duurzame Ontwikkeling. De leden zijn trouwens ook verantwoordelijk voor de inhoud van dit plan. Het Federaal Planbureau is hierbij als publieke instelling met een autonoom statuut, die niet betrokken is bij de uitvoering van het beleid, eerder een kritische toeschouwer. Vanuit de analyse en evaluatie van de bestaande toestand en relevante toekomstscenario's is ze ook niet gebonden door de inhoud van het Federaal Plan. Elk van beide rapporten vertrekt dan ook van een andere achtergrond en vervult een andere functie. Overleg tussen beide partijen

is wenselijk, zonder dat dit evenwel de specifieke rol van elk afzonderlijk mag beperken.

Op 20 september vond bij de ICDO een voorstelling en bespreking plaats van het Federaal Rapport inzake Duurzame Ontwikkeling nadat dit voorheen officieel aan de Staatssecretaris van Duurzame Ontwikkeling was overhandigd.

2.3.3. Ontmoeting met de Staatssecretaris O. Deleuze

Bij de aanvang van de vergadering van 27 september ontving de ICDO de heer O. Deleuze, Staatssecretaris voor Energie en Duurzame Ontwikkeling.

De Staatssecretaris wees bij deze gelegenheid op de talrijke aanknopingspunten voor een duurzame-ontwikkelingsbeleid binnen het Regeerakkoord, waardoor een duidelijke basis gelegd wordt voor het verderzetten van de ICDO-werkzaamheden.

Hij beklemtoonde het belang van het plan en de nood aan realistische doelstellingen en precieze indicatoren die een concrete opvolging moeten toelaten. Hij vroeg ook aandacht voor het openbaar onderzoek, dat eisen stelt op vlak van leesbaarheid. De tekst dient tevens voldoende concrete aanknopingspunten met het dagelijkse leven te bevatten om de burgers ervan te overtuigen dat duurzame ontwikkeling ook hun zaak is. Daartoe beloofde hij ook snel werk te maken van het koninklijk besluit over de raadpleging dat nog diende genomen te worden. Terzelfdertijd drong hij erop aan om tegen einde 1999 over het voorontwerp te kunnen beschikken, zodat het plan in mei of juni 2000 kon voorgelegd worden aan de Ministerraad.

De Staatssecretaris ging even in op de samenstelling van de ICDO. Hij bevestigde hierbij het principe van de continuïteit (geen automatische ledenwisseling bij een regeringswijziging en vertegenwoordiging door ambtenaren). Terzelfder tijd wees hij op enkele wijzigingen die nodig zijn wegens ontslag, pensionering en de inhoudelijke herschikking van sommige ministerportefeuilles. Vanwege de noodzaak om in het kader van de voorbereiding van het voorontwerp zo snel mogelijk opnieuw te kunnen beschikken over een voltallige ploeg, schreef de Staatssecretaris zijn collega's aan. Hij beloofde het benoemingsbesluit op de Ministerraad te brengen zodra hij over hun reacties beschikt.

Ten slotte stelde de Staatssecretaris op basis van het Regeerakkoord ook (een verhoging van de) budgettaire middelen voor het ICDO-secretariaat in het vooruitzicht.

2.3.4. Externe vertegenwoordiging

Ondanks het feit dat de ICDO tot het lanceren van het openbaar onderzoek rond het voorontwerp van Federaal Plan inzake Duurzame Ontwikkeling weinig publieke bekendheid genoot, ontving ze twee uitnodigingen om deel te nemen aan activiteiten van derden.

De MINA-raad vroeg aan de ICDO om een bijdrage te leveren aan haar symposium "*Denken op lange termijn in het milieubeleid in de 21ste eeuw*" dat doorging op 16 september 1999. Na overleg in het Bureau, nam J. Verschooten deze taak op zich met een uiteenzetting over de ontwikkelingen op federaal niveau. Hij schetste hierbij de wet van 5 mei 1997, ging dieper in op de samenstelling en de opdrachten van de ICDO en het hoofdstuk over de toekomstverkenningen binnen het eerste Federale Rapport inzake Duurzame Ontwikkeling van het Federaal Planbureau.

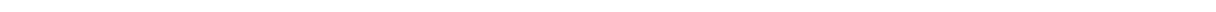
Op 17 november nam J. Verschooten eveneens deel aan een panelgesprek als afsluiting van een colloquium over "*De uitvoering door België van het Verdrag inzake biologische diversiteit (VBD, Rio 1992)*" dat georganiseerd werd door het Koninklijk Belgisch Instituut voor Natuurwetenschappen en de Interuniversitaire Vereniging voor Leefmilieu.

3. Vooruitzichten

De ICDO kan na twee en een half jaar activiteit een zeer positieve balans voorleggen. Ze heeft ontegensprekelijk het bewijs geleverd van vitaliteit en creativiteit op een werkterrein (de duurzame ontwikkeling) dat bij de start van de Commissie slechts in geringe mate bekend was bij de meeste van haar leden. Zij deed dit bovendien met uiterst beperkte middelen, zelfs al kon de technische samenwerking en intellectuele en logistieke ondersteuning vanuit het Federaal Planbureau een tekort aan eigen middelen tot heden opvangen. Zij heeft zo het voorontwerp van plan gerealiseerd en bijgedragen tot het openbaar onderzoek.

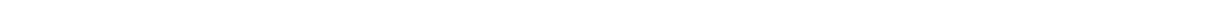
Toch heeft de ICDO hiermee slechts een eerste bescheiden stap gezet op weg naar duurzame ontwikkeling. Er staan nog vele uitdagingen te wachten:

- vooreerst moet ze erin slagen een ontwerp van plan te produceren waarin op een nuttige en verstaanbare manier de resultaten van het openbaar onderzoek rond het voorontwerp worden geïntegreerd. Ook hiervoor werd (weer) een uiterst korte periode voorzien;
- terzelfder tijd moet zij de noodzakelijke budgettaire middelen voor de uitvoering van het plan identificeren;
- vervolgens dient zij haar mening te formuleren met betrekking tot de aangekondigde herziening van de wet van 5 mei 1997 om zo in de toekomst betere werkvoorwaarden te bekomen en dit zowel met betrekking tot de beschikbare middelen als de vervaltermijnen;
- zij moet erin lukken om de actie van elk van haar leden binnen zijn departement te consolideren zodat hij daar de rol van katalysator bij de tenuitvoerlegging van het plan kan opnemen en als relais voor zijn collega's kan dienen binnen de ICDO;
- ten slotte moet zij haar optimale plaats verwerven binnen het actienetwerk van de Belgische overheden met betrekking tot duurzame ontwikkeling om zo verspilling van krachten door dubbelwerk te vermijden. Dit veronderstelt een goede werkverdeling binnen een sfeer van vertrouwen en samenwerking met de andere instellingen die op het duurzame-ontwikkelingsterrein werkzaam zijn.

Bijlagen

- 1 KB van 25 november 1999 tot ontslag en benoeming van leden van de ICDO (BS 18/02/2000).
- 2 KB van 9 januari 2000 tot bepaling van de algemene regels van de raadpleging van de bevolking over het voorontwerp van federaal plan inzake duurzame ontwikkeling (BS 14/01/2000).
- 3 Wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt (BS 11/05/1999 - Ed. 2) - artikel 3.
- 4 Wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de gasmarkt en het fiscaal statuut van de elektriciteitsproducenten (BS 11/05/1999 - Ed. 2) - artikel 14.

BIJLAGE 1

MINISTERIE VAN SOCIALE ZAKEN, VOLKSGEZONDHEID EN LEEFMILIEU

25 NOVEMBER 2000. - Koninklijk besluit tot ontslag en benoeming van leden van de Interdepartementale Commissie voor Duurzame Ontwikkeling

ALBERT II, Koning der Belgen,

Aan allen die nu zijn en hierna wezen zullen, Onze Groet.

Gelet op de wet van 5 mei 1997 betreffende de coördinatie van het federale beleid inzake duurzame ontwikkeling, inzonderheid artikel 16;

Gelet op het koninklijk besluit van 8 augustus 1997 tot benoeming van de leden van de Interdepartementale Commissie voor Duurzame Ontwikkeling, gewijzigd door het koninklijk besluit van 9 december 1998;

Gelet op het koninklijk besluit van 1 december 1998 tot vaststelling van de algemene regels betreffende de organisatie en de werking van de Interdepartementale Commissie voor Duurzame Ontwikkeling, inzonderheid op artikel 12, § 1;

Op de voordracht van Onze Vice-Eerste Minister en Minister van Mobiliteit en Vervoer en van Onze Staatssecretaris voor Energie en Duurzame Ontwikkeling, en op het advies van Onze in Raad vergaderde Ministers,

Hebben Wij besloten en besluiten Wij :

Artikel 1. Aan de volgende leden van de Interdepartementale Commissie voor Duurzame Ontwikkeling wordt eervol ontslag verleend :

- de heer E. Deloof, secretaris-generaal van het Ministerie van Sociale Zaken, Volksgezondheid en Leefmilieu;
- de heer R. Du Chau, inspecteur van Financiën;
- de heer M. Gedopt, reizend ambassadeur voor Leefmilieu en Duurzame Ontwikkeling;
- de heer M. De Ridder, geneesheer-arbeidsinspecteur op het Ministerie van Tewerkstelling en Arbeid;
- Mevr. F. Chainaye, eerste ambassadesecretaris;
- de heer I. Pittevels, adviseur op het Ministerie van Financiën;
- de heer J. Van Overbeke, directeur-generaal op de Kanselarij van de Eerste Minister;
- de heer P. Maes, adviseur op het Ministerie van Sociale Zaken, Volksgezondheid en Leefmilieu.

Art. 2. § 1. Worden benoemd tot lid van de Interdepartementale Commissie voor Duurzame Ontwikkeling :

- als vertegenwoordiger van de Eerste Minister : Mevr. F. Audag-Dechamps, adviseur-generaal op de Kanselarij van de Eerste Minister;
- als vertegenwoordiger van de Minister van Consumentenzaken, Volksgezondheid en Leefmilieu : de heer Marc De Win, adviseur-generaal op het Ministerie van Sociale Zaken, Volksgezondheid en Leefmilieu;
- als vertegenwoordiger van de Minister van Werkgelegenheid : Mevr. Nicole Dery, adjunct-adviseur op het Ministerie van Tewerkstelling en Arbeid;
- als vertegenwoordiger van de Minister van Buitenlandse Zaken : de heer Sleeuwagen, eerste secretaris op het Ministerie van Buitenlandse Zaken, Buitenlandse Handel, en Internationale Samenwerking;

-
- als vertegenwoordiger van de Minister van Begroting, Maatschappelijke Integratie en Sociale Economie : de heer Jan Morre, directeur op de administratie van Begroting en de Controle op de Uitgaven;
  - als vertegenwoordiger van de Minister van Financiën : de heer Jacques Baveye, adviseur-generaal op het Ministerie van Financiën;
  - als vertegenwoordiger van de Minister van Telecommunicatie en Overheidsbedrijven en Participaties : de heer Luc Mabilie, adviseur op het Belgische Instituut voor Postdiensten en Telecommunicatie;
  - als vertegenwoordiger van de Staatssecretaris voor Buitenlandse Handel : de heer Hans Timbremont, eerste secretaris op het Ministerie van Buitenlandse Zaken, Buitenlandse Handel, en Internationale Samenwerking.

§ 2. De heer F. Sonck, directeur-generaal van het Bestuur Energie van het Ministerie van Economische Zaken, zetelt voortaan in de Commissie als vertegenwoordiger van de Staatssecretaris voor Energie en Duurzame Ontwikkeling.

§ 3. Worden benoemd tot expert bij de Interdepartementale Commissie voor Duurzame Ontwikkeling :

- de heer Emmanuel Baudhuin, adjunct-adviseur bij het Bestuur Handelsbeleid van het Ministerie van Economische Zaken;
- Mevr. Catherine Van der Auwera, adjunct-adviseur bij de Administratie van Begroting en de Controle op de Uitgaven.

Art. 3. Dit besluit treedt heden in werking.

Art. 4. Onze Vice-Eerste Minister en Minister van Mobiliteit en Vervoer en Onze Staatssecretaris voor Energie en Duurzame Ontwikkeling zijn, ieder wat hem betreft, belast met de uitvoering van dit besluit.

Gegeven te Brussel, 25 november 1999.

ALBERT

Van Koningswege :

De Vice-Eerste Minister en Minister van Mobiliteit en Vervoer,

Mevr. I. DURANT

De Staatssecretaris voor Energie en Duurzame Ontwikkeling,

O. DELEUZE

BIJLAGE 2

MINISTERIE VAN ECONOMISCHE ZAKEN

9 JANUARI 2000. - Koninklijk besluit tot bepaling van de algemene regels van de raadpleging van de bevolking over het voorontwerp van federaal plan inzake duurzame ontwikkeling

ALBERT II, Koning der Belgen,

Aan allen die nu zijn en hierna wezen zullen, Onze Groet.

Gelet op de wet van 5 mei 1997 betreffende de coördinatie van het federale beleid inzake duurzame ontwikkeling, inzonderheid op artikel 4, § 2;

Gelet op het advies van de Inspecteur van Financiën, gegeven op 24 november 1999;

Gelet op de akkoordbevinding van de Minister van Begroting, van 13 december 1999;

Gelet op het verzoek om spoedbehandeling, gemotiveerd door de omstandigheid dat artikel 6 van de wet van 1997 bepaalt dat een eerste federaal plan uiterlijk dertig maanden na de inwerkingtreding van de wet moet worden vastgesteld; dat artikel 4, § 2, van dezelfde wet een voorafgaande raadpleging van de bevolking over het voorontwerpplan opgesteld door de Interdepartementale Commissie voor Duurzame Ontwikkeling voorschrijft, teneinde aan deze Commissie toe te laten rekening te houden met de inbreng van de bevolking bij het opstellen van het ontwerpplan dat zij aan de Ministerraad dient voor te leggen; dat de Interdepartementale Commissie voor Duurzame Ontwikkeling binnenkort het voorontwerpplan zal afwerken; dat het voor het goed verloop van het voorbereidingsproces van het plan en om elke verdere vertraging te voorkomen onontbeerlijk is de algemene regels inzake de raadpleging van de bevolking onverwijld vast te stellen en te publiceren vóór de aanvang van deze raadpleging, die zo spoedig mogelijk na de overmaking van het voorontwerpplan door de Interdepartementale Commissie moet kunnen beginnen;

Gelet op het advies van de Raad van State, gegeven op 17 december 1999, met toepassing van artikel 84, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State;

Op de voordracht van Onze Vice-Eerste Minister en Minister van Mobiliteit en Vervoer en Onze Staatssecretaris voor Energie en Duurzame Ontwikkeling,

Hebben Wij besloten en besluiten Wij :

Artikel 1. Voor de toepassing van dit besluit dient te worden verstaan onder :

- a) "voorontwerpplan": het voorontwerp van federaal plan inzake duurzame ontwikkeling;
- b) "secretariaat": het secretariaat van de Interdepartementale Commissie Duurzame Ontwikkeling;
- c) "raadpleging": de raadpleging van de bevolking over het voorontwerpplan.

Art. 2. De raadpleging wordt een eerste maal aangekondigd uiterlijk één week vóór het begin ervan in het Belgisch Staatsblad, in drie Nederlandstalige dagbladen, drie Franstalige dagbladen en één Duitstalig dagblad die in België verspreid worden, en een tweede maal tijdens de eerste week van de periode van raadpleging in dezelfde dagbladen.

Art. 3. Gedurende de termijn van de raadpleging ligt het voorontwerpplan ter inzage in het gemeentehuis van elke gemeente.

Het secretariaat stuurt daartoe vóór het begin van de raadpleging minstens één exemplaar van het voorontwerpplan naar iedere gemeente.

Het secretariaat stuurt bovendien één exemplaar van het voorontwerpplan naar iedere openbare bibliotheek erkend door de Vlaamse, Franse of Duitstalige Gemeenschap.

Het voorontwerpplan wordt ook toegankelijk gemaakt via internet.

Art. 4. De opmerkingen op het voorontwerpplan dienen ten laatste zestig kalenderdagen na de datum van het begin van de raadpleging op het secretariaat toe te komen, hetzij via de post, hetzij langs elektronische weg. Het adres wordt vermeld in de aankondiging van de raadpleging.

Art. 5. De opmerkingen dienen schriftelijk of langs elektronische weg geformuleerd te worden met een duidelijke vermelding van de auteur en zijn adres en verwijzing naar de specifieke titel of passage uit het voorontwerpplan waarop ze betrekking hebben.

Art. 6. Dit besluit treedt in werking de dag waarop het in het Belgisch Staatsblad wordt bekendgemaakt.

Art. 7. Onze Vice-Eerste Minister en Minister van Mobiliteit en Vervoer en Onze Staatssecretaris voor Energie en Duurzame Ontwikkeling zijn, ieder wat hem betreft, belast met de uitvoering van dit besluit.

Gegeven te Brussel, 9 januari 2000.

ALBERT

Van Koningswege :

De Vice-Eerste Minister en Minister van Mobiliteit en Vervoer,

Mevr. I. DURANT

De Staatssecretaris voor Energie en Duurzame Ontwikkeling,

O. DELEUZE

BIJLAGE 3

MINISTERIE VAN ECONOMISCHE ZAKEN

29 APRIL 1999. - Wet betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt

ALBERT II, Koning der Belgen,

Aan allen die nu zijn en hierna wezen zullen, Onze Groet.

De Kamers hebben aangenomen en Wij bekrachtigen hetgeen volgt :

...

Art. 3 § 1. De commissie (voor de regulering van de elektriciteit) stelt een indicatief programma van de productiemiddelen voor elektriciteit vast in samenwerking met de Administratie voor Energie van het federaal Ministerie van Economische Zaken en na raadpleging van de netbeheerder, het federaal Planbureau, het controlecomité, de Interdepartementale commissie voor de duurzame ontwikkeling en de gewestregeringen. Het indicatief programma is onderworpen aan de goedkeuring van de minister.

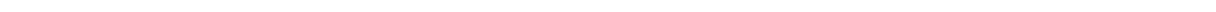
Het indicatief programma is een tienjarenprogramma; het wordt om de drie jaar aangepast voor de volgende tien jaar, overeenkomstig de procedure bepaald in het eerste lid. Het wordt voor de eerste maal opgesteld binnen vierentwintig maanden vanaf de inwerking-treding van dit artikel.

§ 2. Het indicatief programma bevat de volgende elementen:

- 1° het maakt een schatting van de evolutie van de vraag naar elektriciteit op middellange en lange termijn en identificeert de behoeften aan productiemiddelen die daaruit voortvloeien;
- 2° het bepaalt de richtsnoeren inzake de keuze van primaire bronnen met zorg voor een gepaste diversificatie van de brandstoffen, de bevordering van het gebruik van hernieuwbare energiebronnen en de inpassing van de randvoorwaarden inzake leefmilieu bepaald door de gewesten;
- 3° het bepaalt de aard van de aan te bevelen productiekanaalen met zorg voor de bevordering van productietechnologieën met lage emissie van broeikasgassen;
- 4° het evalueert de behoefte aan openbare dienstverplichtingen in het domein van de productie, alsook de efficiëntie en de kost van deze verplichtingen.

§ 3. De minister maakt het indicatief programma over aan de federale Wetgevende Kamers, de gewestregeringen en het controlecomité. Hij ziet erop toe dat het indicatief programma op passende wijze wordt bekendgemaakt.

...

BIJLAGE 4

MINISTERIE VAN ECONOMISCHE ZAKEN

29 APRIL 1999. - Wet betreffende de organisatie van de gasmarkt en het fiscaal statuut van de elektriciteitsproducenten

ALBERT II, Koning der Belgen,

Aan allen die nu zijn en hierna wezen zullen, Onze Groet.

De Kamers hebben aangenomen en Wij bekrachtigen hetgeen volgt :

...

Art. 14. Een hoofdstuk IVquinquies, luidend als volgt, wordt in dezelfde wet (van 12 april 1965 betreffende het vervoer van gasachtige producten en andere door middel van leidingen) ingevoegd :

“ Hoofdstuk IVquinquies. - Bevoorrading in aardgas

Art. 15/13. - § 1. De Commissie (voor de regulering van de elektriciteit en het gas) stelt een indicatief plan van bevoorrading in aardgas vast in samenwerking met de Administratie voor Energie van het federaal Ministerie van Economische Zaken en na raadpleging van representatieve organisaties van de gasondernemingen, het Federaal Planbureau, het Controlecomité, de Interdepartementale Commissie voor de duurzame ontwikkeling en de gewestregeringen. Dit plan is onderworpen aan de goedkeuring van de minister.

Het indicatief plan is een tienjarenplan; het wordt om de drie jaar geactualiseerd voor de volgende tien jaar, en telkens wanneer onvoorziene marktontwikkelingen het vereisen, overeenkomstig de procedure bepaald in het eerste lid. Het wordt voor de eerste maal opgesteld binnen twaalf maanden vanaf de inwerkingtreding van dit artikel.

§ 2. Het indicatief plan bevat de volgende elementen :

- 1° de schatting van de evolutie van de vraag naar aardgas op middellange en lange termijn;
- 2° de richtsnoeren inzake diversificatie van de bevoorradingsbronnen en de identificatie van de nieuwe behoeften inzake bevoorrading in aardgas;
- 3° een investeringsprogramma met het oog op het behoud en de ontwikkeling van de infrastructuur voor vervoer en opslag;
- 4° de criteria en de maatregelen betreffende de continuïteit van bevoorrading. “

...

